nefytobulletin

jaargang 26 – augustus 2020

Europese REFIT gewasbescherming

>>>

CONSENSUS OVER MEERWAARDE VERORDENINGEN, MAAR OOK KRITIEK

Politiek vraagt aandacht voor counterfeit gewas-beschermings-middelen

>>>

Engelse versie Nefyto-animatie

>>>

NEFYTO BULLETIN –– AUGUSTUS 2020 –– JAARGANG 26
Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Nefyto Bulletin verschijnt maandelijks in digitale vorm en ieder kwartaal in print. Aan- en afmelding voor een kosteloos abonnement kan via dit formulier.
REDACTIE Nefyto, Postbus 80523, 2508 GM Den Haag – nefyto@nefyto.nl – www.nefyto.nl – @nefytoNL
TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie **ONTWERP EN LAY-OUT** Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen **FOTOGRAFIE** Bayer, Kees Torn

Europese REFIT gewasbescherming

CONSENSUS OVER MEERWAARDE VERORDENINGEN, MAAR OOK KRITIEK

De toelating van gewasbeschermingsmiddelen is op Europees niveau geregulleerd in twee verordeningen. Beide verordeningen zijn onlangs geevalueerd in het kader van REFIT. Het rapport van deze REFIT-evaluatie is in mei 2020 gepresenteerd. In dit artikel worden enkele belangrijke punten uit het lijvige rapport belicht. Lidstaten en stakeholders zijn het erover eens dat de beide verordeningen een Europese meerwaarde hebben. Maar er is ook kritiek: de aanvraagprocedures duren te lang en het zonale systeem werkt niet zoals verwacht. Daarnaast zijn er zorgen over de impact van Verordening 1107/2009 op het beschikbare middelenpakket.

Onderdeel groter beleidsgeheel

De REFIT-evaluatie betreft Verordening 1107/2009 die de goedkeuring van actieve stoffen regelt (in dit artikel Toelatingsverordening genoemd), en Verordening 396/2005 die betrekking heeft op residuen (MRL's).
Het rapport met betrekking tot de REFIT gewasbescherming is tegelijk gepresenteerd met de **Farm to Fork strategie** (Nederlands: 'boer tot bord' strategie) van de Europese Commissie. Deze strategie heeft hoge ambities ten aanzien van de verduurzaming van de Europese land- en tuinbouw en is onderdeel van de **Europese Green Deal**.

Het voornemen van de Europese Commissie is om de REFIT gewasbescherming te benutten in het kader van Farm to Fork, door in de verordeningen regelgeving in te brengen die Farm to Fork dient. Hoe dat moet gebeuren, is op dit moment nog niet duidelijk. Dit najaar moet daar meer duidelijkheid over komen.

Wat is REFIT?

REFIT is het Commissieprogramma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving, die ervoor moet zorgen dat EU-wetgeving effectief, efficiënt en zo goedkoop mogelijk de gewenste resultaten oplevert voor burgers en bedrijven. REFIT houdt de EU-wetgeving simpel, vereenvoudigt overbodige lasten en past bestaande regels aan zonder afbreuk te doen aan de doelstellingen van het beleid.

De Toelatingsverordening stamt uit 2009 en is in 2011 in werking getreden. Artikel 82 in de Toelatingsverordening vermeldt dat deze verordening in 2014 geëvalueerd moet worden. Daar is pas in 2018 mee gestart en in mei 2020 is het **rapport** hiervan verschenen. Een van de onderdelen van de REFIT-evaluatie was een openbare raadpleging aan de hand van een online vragenlijst, beschikbaar voor alle burgers van de EU.
De belangrijkste criteria waar de REFIT-evaluatie zich op heeft gericht zijn effectiviteit, efficiëntie, relevantie, coherentie en toegevoegde waarde voor de EU.

Wat hebben de Verordeningen gebracht?

Tussen de lidstaten en stakeholders bestaat brede overeenstemming dat de beide verordeningen een Europese meerwaarde hebben. Deze meerwaarde betreft onder meer: een Europees-brede bescherming van de volksgezondheid, schaalvoordelen door gaat om het genereren van gegevens en wetenschappelijke kennis, toegenomen samenwerking tussen de lidstaten, en het harmoniseren van het systeem voor handelspartners.
Er is ook kritiek. De betreft met name het feit dat de aanvraagprocedures te lang duren. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat het zonale systeem niet werkt zoals verwacht. Daarnaast zijn er grote zorgen over de impact van de Toelatingsverordening op het beschikbare effectief middelenpakket voor de Europese telers. Verder wordt geconstateerd dat het Europese toelatingsbeleid het meest stringente is ter wereld. Dat resulteert er onder meer in dat investering in de toelating van een gewasbeschermingsmiddel zo kostbaar is, dat het voor kleine en middelgrote bedrijven nagenoeg onmogelijk wordt om middelen op de markt te brengen.

Meer of minder actieve stoffen beschikbaar?

Sinds de Toelatingsverordening van kracht is, worden alle actieve stoffen Europees herbeoordeeld en getoetst aan de nieuwste criteria. Dit is voor alle actieve stoffen pas afgerond in 2025. Dus dan kan er pas iets worden gezegd over de impact van de Toelatingsverordening op het aantal actieve stoffen.

Tot 2018 nam het aantal actieve stoffen nog toe, zo schetst het rapport (zie tabel). Echter, eind 2022 zal het aantal actieve stoffen zijn afgenomen als de goedkeuring afloopt van 20 à 60 actieve stoffen die niet meer door de industrie worden ondersteund. Meerdere van deze stoffen verdwijnen door de cut-off criteria en zijn candidates for substitution. Van de nieuwe aanvragen voor actieve stoffen betreft 40 procent micro-organismen of veronderstelde laagrisico-stoffen. Er is al een toename in 2018 en een verdere groei wordt voorspeld voor 2022.

Goedgekeurde stoffen per jaar

jaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
totaal goedgekeurde actieve stoffen	417	432	443	467	483	499	494	484
waarvan basisstoffen				3	9	12	18	20
waarvan laag-risico stoffen					3	7	11	13
waarvan kandidaten voor substitutie					1	5	8	10

Bron: Europese Commissie

Middelenpakket en impact op de landbouw

Bij verschillende stakeholders zijn er grote zorgen over de impact van de Toelatingsverordening op de concurrentiepositie van Europese boeren en tuinders. Telers en voedselketenpartijen zijn bezorgd dat er meer actieve stoffen van de markt verdwijnen en er niet voldoende vervanging komt voor laagrisico-stoffen. Het REFIT-rapport stelt echter dat er meer informatie nodig is om de invloed van de Toelatingsverordening op de concurrentiekracht van de Europese land- en tuinbouw goed te kunnen beoordelen.

Voor individuele boeren en tuinders heeft de Toelatingsverordening de onzekerheid doen toenemen. Veel opties voor gewasbescherming en resistentiemanagement zijn verdwenen door het vervallen van de Europese goedkeuring van sommige stoffen. Alternatieven zijn soms duurder of moeilijker te vinden, terwijl niet-chemische alternatieven soms nog niet beschikbaar zijn. Als ze beschikbaar zijn, kunnen ze specifieke kennis vragen en meer inzet om preventief oplossingen te kiezen.

Beschikbaarheid middelen voor kleine toepassingen

Hoewel kleine toepassingen van grote betekenis zijn voor de teler, hebben zij minder economisch belang voor de gewasbeschermingsbedrijven omdat de kosten voor toelating niet tegen de baten opwegen. Om dit te ondervangen geeft de Toelatingsverordening de mogelijkheid om een bestaande toelating via een vereenvoudigde procedure uit te breiden. In Nederland is hiervoor de NL KUG toelating gerealiseerd. Ondanks deze mogelijkheid vinden zowel lidstaten als stakeholders dat er nog steeds een tekort aan middelen voor kleine toepassingen is (zie tabel).

De verwachting is dat de situatie nog verder zal verslechteren als de beschikbaarheid van traditionele breed-spectrum actieve stoffen zal afnemen als zij niet meer door de EU worden goedgekeurd. Het wegvallen van middelen gaat ook sneller dan het op de markt komen van nieuwe, door het tempo van de goedkeurings- en toelatingsprocedures.

Zonale systeem werkt niet zoals verwacht

Het zonale systeem dat is geïntroduceerd bij de Toelatingsverordening moest zorgen voor samenwerking, wetchkatting en onderling vertrouwen van de lidstaten. Deze verwachtingen zijn echter niet uitgekomen. Dat komt door een gebrek aan vertrouwen tussen lidstaten, bijvoorbeeld over de kwaliteit van de beoordeling die door andere lidstaten wordt uitgevoerd. Het kan er toe kan leiden dat de beoordeling in een ander land nog eens over wordt gedaan.

Daarnaast spelen er zaken die niet met onderling vertrouwen te maken hebben. Dan gaat het onder meer over een verschillende interpretatie van de Europese Guidances of de toepassing van aanvullende, nationaal-specifieke eisen.

De coördinatie en onderlinge communicatie schiet ook te kort. Ook wordt het feit genoemd dat een geschikt elektronisch dossierformat ontbreekt. Al deze zaken zorgen voor lange vertragingen in het process zowel bij het op de markt komen van nieuwe als om de herbeoordeling van bestaande producten. Van de gewasbeschermingsbedrijven wordt verwacht dat zij innoveren en nieuwe middelen introduceren met een gunstig risicoprofiel. Dat lukt alleen als het toelatingssysteem, en dus ook het zonale systeem, goed werkt.

De 16 Acties van de Commissie naar aanleiding van de REFIT-evaluatie

1. Het aanpakken van vertragingen en het vergroten van transparantie
2. Verbeterde implementatie van de cut-off criteria
3. Vereenvoudiging van de comparative assessment van substitutiestoffen
4. Cumulatieve risicobeoordeling
5. Milieu- en biomonitoring
6. Het definiëren van milieubeschermdoelen, actualiseren van Guidance documenten
7. Verbetering van het zonale systeem voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen
8. Oplossingen voor kleine toepassingen
9. Overzicht van noodtoelatingen/vrijstellingen vergroten
10. Het verder reduceren van de noodzaak van dierproeven
11. Het bevorderen van duurzame, laagrisico oplossingen en efficiënte restricties
12. Betere handhaving van de gewasbeschermingswetgeving
13. Betere handhaving van de residuenwetgeving
14. Snellere reopens op ophoemende residu-issues en op technische vooruitgang
15. Grotere diplomatie gebruiken om de groene agenda voor gewasbeschermingsmiddelen te promoten
16. Verbeteren van interne samenhang en consistentie met EU regelgeving

De Europese Commissie heeft inmiddels aangegeven wat zij van plan is te doen met alle bevindingen uit de REFIT-evaluatie. Dat is te vinden in **dit verslag**.

Het Europese toelatingssysteem is het meest stringente ter wereld

TERUG

Politiek vraagt aandacht voor counterfeit gewasbeschermingsmiddelen

De import van en handel in counterfeit (vervalste) gewasbeschermingsmiddelen is al jarenlang een belangrijk aandachtspunt van Nefyto. Het is illegale handel en deze middelen kunnen een samenstelling hebben die een ernstig risico vormt voor mens, dier en milieu.

De Groene Amsterdammer wijdde in juni een uitgebreid artikel aan dit probleem, dat in omvang veel groter is dan veelal wordt verondersteld. Bovendien is het een handel die lucratiever is dan bijvoorbeeld de import van drugs, met een relatief kleine pakkans en veel lagere straffen. 'Simpele misdaad, weinig risico', zo luidt de kop van het genoemde artikel. Het artikel noemt verder dat diverse schattingen aangeven dat 10 à 14 procent van de in Europa afgezette gewasbeschermingsmiddelen (een markt van 11 miljard euro) illegaal is. Een omvangrijk probleem dus.

Naar aanleiding van dit artikel zijn er in de Tweede Kamer vragen gesteld door Maurits von Martels (CDA) en Sem Laçin (SP) aan staatssecretaris Stientje van Veldhoven (IenW). De beide Kamerleden constateren dat deze illegale handel een groot probleem is, met grote risico's, maar dat er te weinig handhaving is en er weinig vervolgingen zijn. Zij vragen de staatssecretaris hier actie op te ondernemen. De staatssecretaris heeft aangegeven dit probleem serieus te nemen. Zij gaat hierover in overleg met landbouwminister Carola Schouten en heeft aangegeven dat zij hier na de zomer met een brief op terugkomt.

Nefyto is blij met de politieke aandacht voor het probleem van counterfeit gewasbeschermingsmiddelen. Nefyto werkt al geruime tijd met een Task Force Anti Counterfeit, onderhoudt contacten over dit thema met de NVWA en de douane, en stimuleert de bewustwording om invoer, distributie en gebruik te voorkomen. Ook de Europese koepelorganisatie ECPA besteedt hier veel aandacht aan.

Zie ook de factsheet van Nefyto over counterfeit gewasbeschermingsmiddelen.

TERUG

Engelse versie Nefyto-animatie

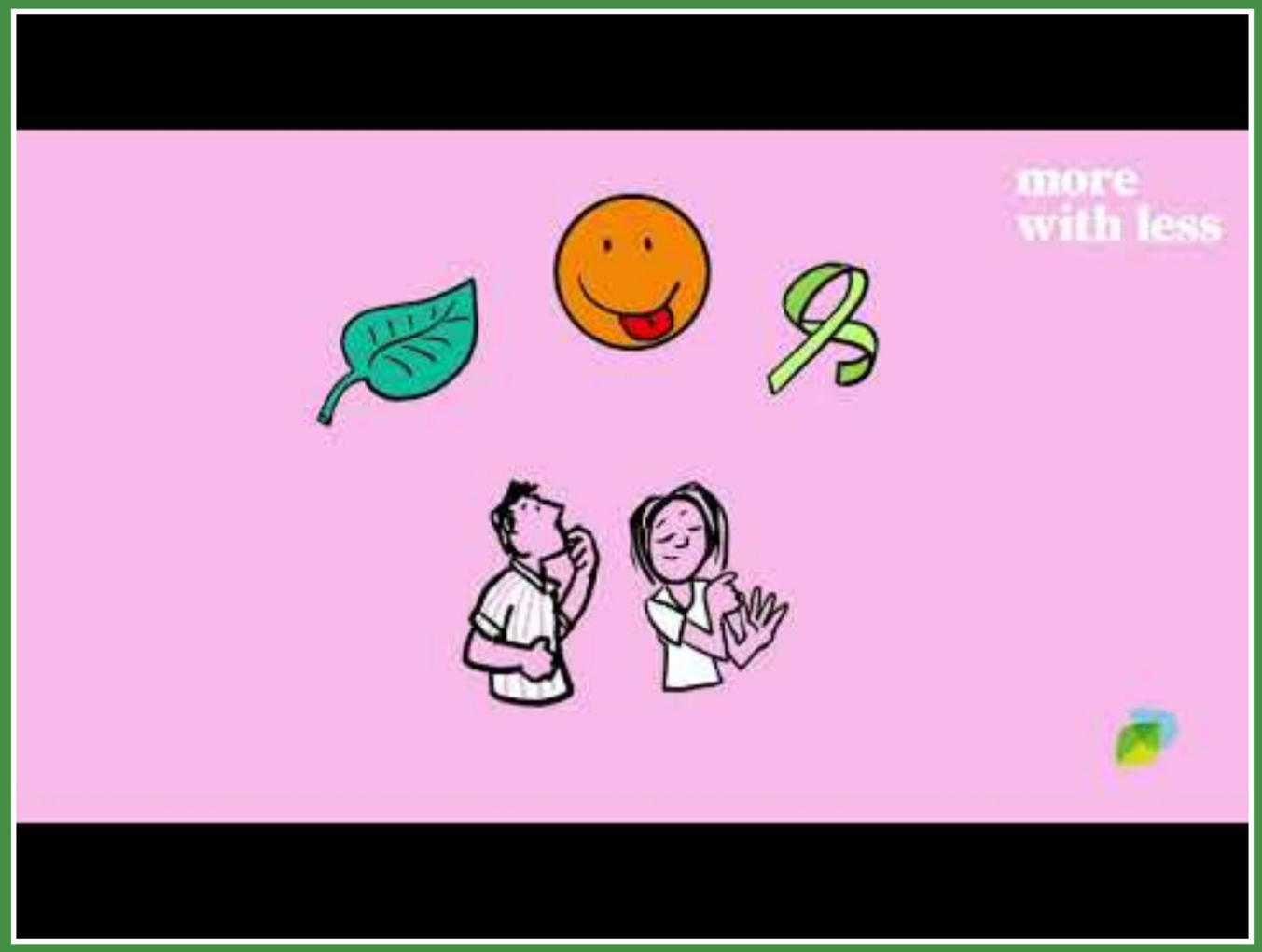

Onlangs is er een Engelse versie gemaakt van de Nefyto-animatie over gewasbescherming, getiteld 'Samen werken aan voedsel van de toekomst!'. Nefyto presenteerde de oorspronkelijke (Nederlandse) animatie eind 2019.
De Engelse versie heeft een brede verspreiding gekregen. De animatie is overgenomen door ECPA als onderdeel van de 'More With Less' campagne. Daarnaast wordt ook door CropLife International aandacht besteed aan de Nefyto-animatie, waarmee deze wereldwijd publiciteit heeft gekregen. Met enige regelmaat wordt via Twitter bekendheid gegeven aan het filmpje. De beide animaties zijn inmiddels ruim 5.000 keer bekeken.
Met de animatie wil Nefyto op eenvoudige en begrijpelijke wijze het verhaal uitleggen achter gewasbescherming in de voedselproductie, van teler tot consument. De keuzes van de teler staan centraal. De teler wil zijn gewassen beschermen en maakt daarin afwegingen. Hij kan kiezen voor biologie, chemie of een slimme combinatie van beide. Ook de consument heeft een grote rol en bepaalt welke producten er in de supermarkt liggen. Uiteindelijk is het gezamenlijke doel van teler, consument en gewasbeschermingsbedrijven: de beschikbaarheid van duurzaam, betaalbaar, veilig en gezond voedsel.

De Engelse versie van de animatie is ook te bekijken op de website van CropLife International.

TERUG